

Nationaal Park Hamburg Waddenzee

Het Duitse Nationaal Park de Waddenzee is verdeeld in drie aparte management gebieden, georganiseerd per deelstaat. Nationaal Park Hamburg Waddenzee is het kleinste van de drie. Met een grootte van 14.000 hectaren, een staf van drie personen plus 1 ranger en een jaarlijks budget van 130.000 Euro voor projecten doen zij de dingen op hun eigen manier. Kleinschaligheid en korte lijnen zijn hierbij de rode draad.

Hart van het park

Waar in de meeste parken de meest beschermde zone precies in het midden van het park ligt, is dit bij NP Hamburg Waddenzee precies andersom. Het enige bewoonde stuk –daar waar ontwikkeling en activiteit plaatsvindt- is hier juist omringd door de meest beschermde gebieden. De 40 bewoners van Neuwerk zijn letterlijk het hart van het park, een dorp uit de 16e eeuw, omringd door een dijk. Ze wonen er al generaties, en doen al generaties lang hetzelfde, namelijk boeren en paarden fokken. Sinds de opkomst van het toerisme vervoeren ze ook toeristen vanaf de kust met ouderwetse paardenkarren naar hun bijzonder geplaatste dorp. Bezoekers kunnen overnachten in een van de 4 familie hotels, en dineren in een van de restaurants.

Meer informatie: www.wattenpost.de/wattwagenfahrt-nach-neuwerk.html

Organisatie en financiering

Omdat er maar drie stafleden zijn is er weinig hiërarchie in de aansturing van het nationale park. Lijnen zijn kort, zowel naar het Ministerie en de verantwoordelijken van de stadsstaat Hamburg op het vasteland, als naar de bewoners van Neuwerk op het eiland. Een keer per half jaar gaat de directeur persoonlijk langs in het dorp om over de ontwikkelingen, problemen en kansen te praten. Steeds bij iemand anders thuis, het hele dorp is uitgenodigd. Daar zijn directe confrontaties aan de orde van de dag, het dorp is een ecosysteem op zichzelf: in tijden waarin er weinig kinderen zijn is de energie anders dan wanneer er net weer wat nieuwe aanwas is. Daar moet rekening mee gehouden worden in de plannen.

Omdat er niet altijd overeenstemming is over hoe de ontwikkelingen aan te pakken, wordt er nu een ontwerp concept opgesteld, een nauwe samenwerking tussen de staf en de bewoners. Als je het bewoners nu zou vragen zouden ze waarschijnlijk liever niet in een nationaal park wonen: ondanks dat de directeur het er niet mee eens is, vinden zij dat het nationale park hen te veel oplegt. Het concept zal onder meer gaan over wie wat doet, met welke toekomst plannen en welke rechten en verantwoordelijkheden.

Voor meer informatie zie :
www.nationalpark-wattenmeer.de

Contactpersonen:

- Klaus Janke – klaus.janke@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 403 392
- Janne Lieve – janne.lieven@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 402 457

Voordelen van drie classificaties

Nationaal Park Hamburg Waddenzee is naast een Nationaal Park, ook een World Heritage Site en een Man and the Biosphere Reserve. Bij alle drie de classificaties hebben ze baat.

Toen naar aanleiding van de grote sterfte onder zeehonden in de wateren rondom Hamburg werd besloten een Nationaal Park op te richten, was er veel verzet. Ruim 25 jaar later is dat verzet grotendeels verdwenen en zijn er nog twee classificaties bijgekomen. Het benoemen van het gebied als een World Heritage Site stuitte niet op verzet: bewoners en ondernemers zagen het als een mooie kans om de regio te promoten, zonder er veel voor 'te hoeven laten'. Het maakte hen trots dat er internationale erkenning was voor dit gebied.

De staf van het nationale park zelf vindt voornamelijk de combinatie Nationaal Park en Man and the Biosphere Reserve (MAB) een hele nuttige. Door de MAB classificatie komen er gelden vrij voor de ontwikkeling van duurzame energie op het eiland in het park, wordt er nagedacht over duurzaam ondernemen en zijn er allerlei kansen die aangegrepen worden. Naast de kernactiviteit

van het nationale park – het beschermen van de natuur- is dit een perfecte combinatie om ook op sociaal en economisch gebied vooruitgang te boeken, zonder dat het ten koste gaat van deze natuur.

Voor meer informatie zie :

www.nationalpark-wattenmeer.de

<http://whc.unesco.org/>

<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/about-mab/>

Contactpersonen:

- Klaus Janke – klaus.janke@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 403 392

- Janne Lieve – janne.lieven@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 402 457

Reguleren van toerismestromen

De stad Hamburg kampt met een soortgelijk probleem als Amsterdam: een zeer grote toestroom van toeristen die lastig te sturen is. Een van de grote wensen van de staf van het Nationale Park Hamburg Waddenzee was dat de toeristenbureaus van Hamburg meer aandacht zouden geven aan de Waddenzee, als mogelijke toeristische bestemming. Het Nationale Park ligt echter op 100 kilometer afstand van de stad. Dit maakt dat de toeristen bureaus niet staan te trappelen om de toeristen zo ver de stad uit te sturen, met de angst dat ze dan niet meer terugkomen.

De directeur van het Nationale Park heeft er niet al te hard op aangedrongen, ook omdat de bewoners van het park aangeven dat de huidige aantallen (100.000 bezoekers per jaar) wel zo'n beetje de maximale toeristen stroom is die ze aan kunnen. Een lastige situatie, waarin de staf enerzijds zoveel mogelijk mensen wil laten kennismaken met de natuur in het park, maar uiteraard ook rekening gehouden moet worden met de sociale component. Er is met het parlement net afgesproken dat de huidige aantallen de norm zijn. Er varen geen veerboten meer na Oktober, tot het voorjaar is de enige manier om er dan te komen met de paardenkar of per tractor.

Focus op exclusieve toerisme

Er is nu een plan om de marketing meer op kwaliteit in te steken. Geen grootschalig toerisme, maar exclusief toerisme, met veel aandacht voor natuur, cultureel erfgoed en de bewoners die er al generaties lang wonen. Praktisch laat zich dit vertalen in regionale producten op het eiland, meer informatie over de geschiedenis van Neuwerk en de bewoners als ambassadeurs van deze waarden.

Op regionaal niveau wordt nu begonnen met een samenwerking met de culturele World Heritage Site *Speicherstadt*. Zij openen een nieuw informatie centrum, waar het Nationaal Park graag bij aan wil sluiten. Op deze manier worden bezoekers inderdaad gespreid, wordt de regio als geheel meer gepromoot en hebben beide World Heritage Sites een mooi pakket in de aanbieding om cultuur met natuur te combineren.

Voor meer informatie zie :

www.nationalpark-wattenmeer.de

Speicherstadt: <http://whc.unesco.org/en/list/1467>

Contactpersonen:

- Klaus Janke – klaus.janke@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 403 392

- Janne Lieve – janne.lieven@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 402 457

Overige punten n.a.v. het bezoek aan Nationaal Park Hamburg Waddenzee:

- Er is maar drie man personeel dus er is geen aandacht besteed aan partnerships met ondernemers buiten Neuweg. Deze zouden dan de facto ook buiten het Nationaal Park wonen, omdat ze op het vasteland opereren.
- Er is echter wel een partnership programma van Nieder Sachsen (partner of the National Park) waar zij in de toekomst wel bij aan willen haken. Mensen in Nieder Sachsen zijn zeer gericht op lokale/ regionale producten, iets wat zie in NP Hamburg Waddenzee ook willen opstarten.
- De veerboot (van Cuxhaven naar Neufeld) is zeer geïnteresseerd in samenwerking met het Nationaal Park. Ze hebben al meermalen geprobeerd om een aanland plek in Hamburg zelf te bemachtigen, tot nu toe zonder resultaat. Gezien de huidige druk op de bewoners van Neuwerk is dat wellicht zo slecht nog niet.
- Nationaal Park werkt samen met Jordsand (zie ook www.jordsand.de en info@jordsand.de voor meer informatie) een natuur NGO die excursies, wandelingen en wadlopen organiseert.
- Hamburg heeft al in 1229 dit gebied geannexeerd: het is nu eigendom van de stadsstaat. De strategische ligging aan de mond van de Elbe was zeer interessant voor de stad.
- Jaarlijks budget is 130.000 Euro voor projecten en 300.000 Euro voor personeelskosten. Ze proberen geen ander geld te vinden, ze hebben hier genoeg aan. Dit is ook een principe kwestie; ze vinden dat het beheer van het NP een overheidstaak moet zijn.
- Het Nationaal Park kent 2 zones: In Zone I is de bescherming het hoogst. Hier is geen visserij of andere commerciële activiteiten. De enige uitzondering zijn de zee gangen die er al lagen waar op garnalen gevist mag worden. Zone II is Neuwerk, de 300 hectares binnendijks waar de bewoners wonen, en waar wel allerlei activiteiten plaatsvinden.
- Nationaal Park Hamburg Waddenzee is het enige Duitse NP in de Waddenzee waar mensen in het park wonen en leven.
- Problemen met de bewoners gaan vaak over inkomen en diensten die de staf van het nationale park wel of niet kunnen leveren. Er zijn vrij veel privileges: er is 1 kind op het eiland, die dus ook 1 leraar heeft. Verder is er 1 peuter, waarvoor ook een peuterleidster aanwezig is.
- De hotels draaien op 2 generaties van dezelfde familie. Hierdoor is er goed contact met de gasten en is de opvolging van het bedrijf goed geregeld.
- Bekendheid van het nationaal park is het grootst bij de leerlingen uit de regio. Ze gaan allemaal 1 keer tijdens hun schoolperiode een week naar het park voor een natuurervaring en onderwijs. Deze kinderen zijn ambassadeurs van het gebied, ongeacht of ze er nog komen of niet.

Voor meer informatie zie :

www.nationalpark-wattenmeer.de

Contactpersonen:

- Klaus Janke – klaus.janke@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 403 392
- Janne Lieve – janne.lieven@bue.hamburg.de - T 00 49 40 428 402 457